

**(Concept) verslag gesprek met ADS Groep - Openbaar
Aanbesteding Haarlem Waarderpolder**

Datum: 27 juni 2023, 16:30-17:15 uur
Plaats: Digitaal via Teams
Verslag: Roswitha Lubbers, Vi.a.Vi Office Management
Corsa nummer: /
Aanwezigen: **RIJNLAND**
 Gijs van Ginneken, contractmanager HWP (sliblijn)
 Vera Pieterse, inkoopadviseur HWP
 Pelle de Wit, projectmanager HWP
ADS
 Jean-Paul Adema, projectmanager/teamleider verwerving & realisatie Bouwteam
 Patric Haverkate, teamleider Kostprijsbepaling

Terzijde

Van het gesprek wordt een audio-opname gemaakt ten behoeve van de verslaglegging. Aansluitend wordt dit bestand vernietigd. De partijen die zijn uitgenodigd, ontvangen de verslagen van alle gesprekken die op 27 juni worden gevoerd -inclusief aangepaste planning- en het verslag van de plenaire bijeenkomst.

ADS was met Patric Haverkate vertegenwoordigd op de plenaire sessie en heeft een goed beeld van het project.

Rijnland heeft de tijdens de plenaire sessie uitgesproken wensen en suggesties aansluitend intern besproken. Hierop wordt een korte terugkoppeling gegeven:

- Zorg voor een duidelijke planning; startdatum en inrichting aanbesteding, start bouwteam en start uitvoering.
- Wees voorspelbaar en geef als Rijnland aan welke capaciteit in welke fases wordt verwacht.
- Vanwege het relatief beperkte aantal marktpartijen is besloten af te zien van de selectiefase. De actuele inzichten t.a.v. de planning worden opgenomen in het plenaire verslag van de marktconsultatie.
- Als onderdeel van de gunningscriteria wordt een casus behandeld zodat de tenderkosten beperkt kunnen blijven.
- Over de doorlooptijd van de vergunningprocedure is goed nagedacht, dus start bouw blijft april 2025.
- De markt kan zich vinden in de door Rijnland gemaakte hoofdkeuzes: percelen en bouwteams. Maar alle bedrijven melden dat het vinden van voldoende capaciteit een uitdaging wordt.

ADS: document marktconsultatie. Pagina 17: er wordt verwezen naar de referenties voor grootschalige multidisciplinaire projecten in bouwteam. Graag toelichting.

Rijnland wil voorkomen dat door stapeling van eisen partijen die in potentie geschikt zouden zijn, worden uitgesloten. Er moet dus duidelijker worden gemaakt wat de vereisten zijn. Zo is ervaring met een bouwteam en multidisciplinaire projecten van deze omvang een vereiste. De gevraagde omvang van 15 miljoen zal naar verwachting worden aangepast naar 10 mio.

ADS heeft dit jaar ontdekt dat men aparte referenties moet opvragen voor de bouwteamfase. Dat was nog niet in de standaardprocessen verwerkt. Ten behoeve van de uitvraag moet een omschrijving worden opgesteld. ADS is deze referenties met terugwerkende kracht aan het opbouwen. Dus advies: maak duidelijk hoe de geschiktheid moet worden aangetoond (documenten of het noemen van projecten).

Rijnland denkt aan een referentie van een opdrachtgever (doorlopen bouwteam). Rijnland maakt zelf gebruik van een standaardformulier waarop projecten kunnen worden ingevuld. De check mag men zelf invullen: een handtekening van een opdrachtgever kan afdoende zijn.

ADS: pagina 13. Er is een variant a en b. Het bouwteam loopt tot en met het UO. Is dat een bewuste keuze?

Rijnland: het schema kan een vertekend beeld geven (is ook besproken in plenaire sessie). De varianten hebben vooral betrekking op datum waarop aannemer instroomt. Dit werd gevraagd omdat Rijnland de meeste 'haast' had met de nazuivering. Vandaar dat werd geopperd om alvast als Rijnland met Witteveen+ Bos/RHDHV verder te gaan met het ontwerp en dat het DO vervolgens pas later zou worden getoetst door de opdrachtnemer. De haast is niet meer zo actueel, en tijdens de plenaire sessie werd aangegeven dat zodoende de waarde van het bouwteam verloren zou gaan. Witteveen+Bos/RHDHV delen die mening.

Dus uitgangspunt is nu: bij start bouwteam, wordt ook gezamenlijk gestart met het DO (wordt samen doorleefd). En dit leidt tot een werkomschrijving/bestek dat kan worden afgeprijsd en er een realisatieovereenkomst ligt op basis van de UAV.

ADS: de a-variant start binnen de VO-fase. De b-variant halverwege de DO-fase. In het huidige schema lijkt het UO in de bouwteamfase te zitten. Dan is ADS ook als opdrachtnemer (in het kader van het gemeenschappelijke integrale gezamenlijk te bouwen 3D-model) afhankelijk van de input van leveranciers.

Dus voordat er een UO kan worden opgesteld, moet ADS alle inkopen hebben gedaan van (ook omvangrijke) onderdelen: het hele betonwerk (wordt prefab uitgevoerd) en alle pompen (inclusief de kleinste afsluiters en appendages). De specifieke modellen van de leverancier moeten immers in het UO worden verwerkt. In het DO kunnen deze schematisch worden aangegeven.

Rijnland: het schema wekt hier de verkeerde indruk. DO en werkomschrijving/bestek worden in bouwteamverband gemaakt en worden vervolgens afgeprijsd. Het maken van de UO's wordt onderdeel van de realisatieovereenkomst, zodat leveranciers hiervoor betrokken kunnen worden op het moment dat er ook direct zicht is op uitvoering. Rijnland gaat de illustratie verduidelijken zodat het risico dat ADS benoemt, wordt weggenomen.

In het geval van onderdelen met een kritieke levertijd, kan -bij wijze van uitzondering- in het bouwteam al een overeenkomst worden gesloten zodat het kan worden besteld.

ADS is tevreden met deze pragmatische aanpak.

Rijnland: de concept-bouwteamovereenkomst maakt dit ook mogelijk. Er kan een leveringsovereenkomst worden gesloten alvorens er een realisatieovereenkomst ligt.

ADS: maken volledige bestek is intensief. Suggestie: volsta met een uitgebreide specifieke beschrijving op eiseniveau. Vul het eerste deel in op eisen en afgeleide eisen op basis waarvan ook de allocatie wordt meegenomen. Is dit niet voldoende als basis voor de afprijsing van het uitvoeringsontwerp en de realisatie?

Rijnland is nog zoekende: er moet een basis liggen op basis waarvan kan worden afgeprijsd. In plaats van een door Rijnland opgesomde set eisen die moet worden verwerkt in een inschrijfstaat om een prijs te kunnen bepalen, heeft Rijnland een voorkeur om deze exercitie samen in het bouwteam te doen. Rijnland is voor een efficiënte werkwijze. Overleg binnen het bouwteam zal leiden tot een prijs die aansluit bij het werk. Bestek opstellen volgens de RAW-systematiek kost inderdaad veel tijd en energie, dus moeten goed afwegen of dat wel meerwaarde heeft. Als partijen elkaar weten te vinden in het bouwteam, is een werkomschrijving en een kostenraming die daarop is gebaseerd afdoende. Rijnland ziet dit ook als een praktische werkwijze. Op de berekeningen en kostenraming moet dan nog wel een toets plaatsvinden, maar een traditioneel bestek is waarschijnlijk niet nodig.

ADS: in het bouwteam kan bijvoorbeeld ook worden besproken in welke gevallen al dan niet de standaard van Rijnland moet worden gevolgd. Neem deze afspraken in de systematiek op, waarmee de eenduidigheid ten aanzien van de specifieke onderdelen wordt geborgd.

Rijnland vindt dit een goede optie, mits deze ook bijdraagt aan een transparante en marktconforme prijsvorming.

ADS: de vierde trap maakt geen onderdeel uit van HWP.

Rijnland wijst erop dat bij Rijnland intern onder de vierde trap wordt verstaan: de nazuivering voor stikstof en fosfaatverwijdering. Elders wordt onder vierde trap een medicijnrestenverwijderaar verstaan. In scope zit een nazuivering met zandfilter voor stikstof- en fosfaatverwijdering. Witteveen+Bos/RHDHV ontwerpt het gebouw in het VO met extra hoogte, zodat deze filters op termijn met actief koolstof *kunnen* worden gevuld als onderdeel van de medicijnrestenverwijderaar. In de ruimtelijke indeling is, in lijn met het zandfilter, ook een ruimte geserveerd voor een ozoninstallatie.

In het coalitieakkoord staat de ambitie voor medicijnrestenverwijderaars op een aantal zuiveringen. Als HWP hiervoor wordt uitgekozen, kan er een ozoninstallatie c.q. actief kool (of beide) worden toegevoegd aan de scope. Dus worden ze als optioneel werkpakket in de aanbesteding wel genoemd. Na gunning wordt meer bekend.

ADS wijst op de Europese verplichting ten aanzien van de medicijnrestenverwijderaars die parallel loopt met de oplevering van HWP.

Rijnland: een deel van de grote zuiveringen moeten voor 2030 worden uitgerust met een medicijnrestenverwijderaar. Waarschijnlijk voor 2035 allemaal. De kans dat besloten wordt om op termijn een medicijnrestverwijdering te realiseren is dus inderdaad groot.

ADS: pagina 14, 5.5. Berekening kosten in bouwteam. Wat is het exacte doel van Rijnland?

Rijnland: bij publicatie van de marktconsultatie was dit nog onvoldoende duidelijk. Tijdens de plenaire sessie werd duidelijk dat een vooraf vastgestelde vaste prijs voor de bouwteamfase gezien de omvang en de diverse werkpakketten niet realistisch wordt geacht. Maar er is wel behoefte aan een bepaalde beheersing, dus moet worden bepaald welke inzet/kennis Rijnland verwacht in het bouwteam; wat de doorlooptijd is e.d. Rijnland maakt met de ingenieurbureaus een planning voor het opstellen een DO. Op basis van de doorlooptijd en beoogde inzet van kernteam en specialisten kan wel een inschatting worden gemaakt van benodigde inzet in het bouwteam.

Rijnland overweegt om een ureninschatting op te nemen: zoveel uur voor functionaris a; zoveel voor functionaris b, enz., waaraan tarieven kunnen worden gekoppeld. Opgeteld vormt dit dan het budget voor de bouwteamfase dat gezamenlijk moet worden beheerst. Uiteindelijk vindt afrekening plaats op basis van regie (niet op blanco cheque: er ligt immers een prijsafspraken én een inschatting). Bijsturing wordt gezamenlijk bepaald.

Rijnland schetst voor deze procedure bepaalde kaders. Rijnland verwacht van de opdrachtnemers meerwaarde op het terrein van de prijsvorming: a. beheersing kosten fase 1 (bouwteamfase); b. hoe wordt een transparante marktconforme prijs berekend voor fase 2? Rijnland voorziet een iteratief proces om te borgen dat men gezamenlijk blijft toewerken naar het taakstellende budget. Rijnland vult dit niet volledig vooraf in; de uitwerking van dit proces wordt als onderdeel van de gunningscriteria ook aan de inschrijvers overgelaten.

Rijnland ervaart dat bouwteams vaak uitlopen omdat er veel extra werk wordt verricht om risico's te beheersen. Deze fase moet niet langer duren dan strikt noodzakelijk. Dat vergt efficiency van opdrachtgever- en nemer: het is ook in beider belang. Het blijkt lastig om de kosten te beheersen in de bouwteamfase.

ADS oppert dat Rijnland in het plan van aanpak vraagt hoe men denkt hiermee om te gaan. Immers, men moet elkaar daarna erop kunnen aanspreken. Sturing aan het bouwteam én de deelnemers is essentieel, dus schets een helder beeld.

Na afronding nieuwbouw: klopt het dat amoveren geen onderdeel is van het totale contract? Sommige bestaande onderdelen van de zuivering komen te vervallen.

Rijnland gaat ervan uit dat amoveren in huidige werkpakketten betrekking heeft op zaken die worden ingenomen door nieuwbouw (dat moet worden geamoveerd). Niet datgene wat overblijft en niet meer wordt gebruikt.

Het kan zijn dat dit aspect expliciet als optie in het contract van het perceel van de waterlijn wordt benoemd. Op het moment dat die gereed is, zal duidelijk zijn wat de plannen met het terrein zijn. Er zal een werkpakket 'definitieve terreininrichting en amoveren' worden opgenomen als optie.

ADS adviseert om in de uitvraag op te nemen hoe men de fasering van de diverse onderdelen ziet. Denk daarbij ook aan al het ondergrondse leidingwerk. Er wordt vaak te veel gefocust op hetgeen bovengronds staat.

Rijnland kan dit aspect mogelijk meenemen in de casus.

ADS ziet kansen voor de fasering ten behoeve van een efficiënte uitvoering. Bedrijfsvoering/instandhouding van de bestaande zuivering is wezenlijk.

Rijnland neemt dit punt mee.

ADS waardeert de duidelijke keuzes die Rijnland al heeft gemaakt en vindt het verstandig dat Rijnland biogas en het dienstengebouw apart zet: die vergen eigen specialisten. ADS wil niet als tussenschakel fungeren (vergroot de inefficiency: partijen moeten samenwerken en staan samen aan de lat).

Rijnland: de deelstroombehandeling vergt ook specialisten. Er wordt nog nagedacht over de wijze waarop dit onderdeel moet worden aangevlogen. Het civiele deel *zou* in het grotere geheel kunnen worden meegenomen. Hiervoor zijn ook specialistische bedrijven in de markt.

Voor de groengasinstallatie is een aparte marktconsultatie uitgevoerd.

Voor de deelstroombehandeling -die in de installatie wordt geïntegreerd, afhankelijk van het ontwerp- kan een van de aparte gespecialiseerde bedrijven als onderaannemer worden aangehaakt bij de inschrijver die het perceel wint. Maar de groengasinstallatie staat volstrekt los van HWP.

ADS adviseert Rijnland met klem om de elektriciteitsaansluiting zeer tijdig aan te vragen. Er is veel krapte (capaciteit, materiaal, deskundigen) ook vanwege de energietransitie. Vraag is hoe de netbeheerder extra energievoorziening kan leveren.

Rijnland: tijdens de voorfase is met Liander overlegd. Het net was toen nog niet vol: er is extra capaciteit. Op basis van de scope en systeemkeuze is een energiebalansplan opgesteld op hoofdlijnen. De behoefte is fors hoger: er wordt veel gas geproduceerd, maar veel meer elektriciteit gebruikt. De afstemming met Liander staat op de rol. Mogelijk dat dit leidt tot nadere keuzes in het VO.

Als er emissieloos moet worden gebouwd, vergt dat een voorziening, aldus **ADS** om voldoende stroom tijdens de bouwfase te garanderen.

Rijnland bevestigt dat dit aandacht behoeft.

ADS wacht de rest van de procedure af en vond de open discussie zeer plezierig.

Afronding

Tot slot wordt ADS van harte bedankt voor de inbreng.